

BELGIAN PENSION ACADEMY® 2018

DE BELGISCHE PENSIOENACADEMY® IN EEN NIEUW KLEEDJE!

Al een heel aantal jaren biedt PensioPlus een multidisciplinaire opleiding over 2e pijler pensioenen en de werking van een pensioenfonds IBP. Deze opleiding wordt getiteld "Belgian Pension Academy®" of BPA®. Dit jaar biedt PensioPlus een gloednieuw programma aan dat bestaat uit een basisopleiding en voortgezette vorming op actuele topics.

STERKE PUNTEN

De kracht van het programma ligt in de bijzondere combinatie van **theorie** en **praktijkvoorbeelden** die door professionele experts terzake worden gepresenteerd. De lesgevers staan dagelijks in het centrum van het pensioenfonds leven, zij volgen nauwgezet alle **evoluties** en **veranderingen**, zowel op Belgisch als op Europees niveau. De training wordt georganiseerd over een korte periode van 2 maanden. Ze is ontwikkeld rond 5 modules, zijnde 5 dagen van 6 uur. Dit laat toe om naast het volgen van de lessen ook tijd en ruimte te voorzien voor het uitwisselen van ervaring en kennis en een **netwerk** uit te bouwen. Aan het einde van de basisopleiding biedt de BPA ook vervolgmakingslessen, waardoor de deelnemer de mogelijkheid heeft om een eigen gepersonaliseerde programma '**à la carte**' op te stellen en dit volgens eigen kennisnoden en behoeften.

Deze vorm van professionele training is dus in België uniek zowel de vorm als de inhoud. Ze is ook erkend door het Instituut van Actuarissen in België (IA|BE), het Beroepsinstituut van Erkende Boekhouders en Fiscalisten (BIBF), de Orde van de Franstalige en Duitstalige balies in België (Ordre des barreaux francophones et germanophone de Belgique), en de Orde van Vlaamse Balies.

DOELGROEP

De BPA-opleiding is bestemd voor iedereen die werkzaam is op het gebied van **aanvullende pensioenen**: een pensioenfondsbeheerder, lid van een toezichtcomité, lid van een operationeel orgaan of lid van de algemene vergadering van een IBP, en dit als werkgevers- of werknemers vertegenwoordiger, een sectorale inrichter, een werknemer van een bedrijf met verantwoordelijkheden voor aanvullende pensioenen, een sponsor, een juridisch adviseur, een advocaat, of fiscale specialist die actief is in de sector als toeleverancier van diensten aan een pensioenfonds, of een verantwoordelijk aangaande pensioenen binnen de wetgevende of uitvoerende macht.

DOCENT

De cursussen worden gegeven door deskundigen op hoog niveau die actief zijn in pensioenfondsen (bedrijven of sectoren), advocatenkantoren of consultancybedrijven, of autoriteiten zoals FSMA. Elke lesgever besteedt bijzondere aandacht aan de relevantie van de informatie en zorgt dat de gegeven leerstof aangepast is aan de laatste ontwikkelingen op regelgevend vlak, alsook de actuele gebeurtenissen, steeds rekening houdend met het publiek waarmee ze kennis en ervaringen uitwisselen.

DOELEN

Deze opleiding biedt de mogelijkheid om binnen een beperkte tijdspanne de nodige kennis te verkrijgen rond aanvullende pensioenen. De opleiding richt zich in het bijzonder tot zij die een mandaat opnemen als bestuurder van een pensioenfonds en dit met kennis van zake wensen in te vullen; alsook meer in het algemeen tot allen die een beter begrip wensen te verkrijgen van de verschillende elementen die van belang zijn in het dagelijks beheer van een pensioenfonds.

BASIS OPLEIDING

Voor het basisprogramma, hierbij een overzicht van de verschillende modules. Elke module omvat 3 lessen van telkens 2 lesuren. Dit basisprogramma wordt gelanceerd op voorwaarde dat er minimum 15 deelnemers zijn.

De opleiding wordt georganiseerd in 2 talen. De Nederlandstalige basisopleiding start in oktober 2018, de start van de Franstalige is voorzien in maart 2019. De lesplanning wordt zo opgesteld dat indien een deelnemer niet aanwezig kan zijn voor een les in zijn taal, hij steeds op een ander moment dezelfde les in de andere taal kan volgen.

1.1. MODULE 1: Het prudentiële juridisch kader

In deze module zet men het wettelijk prudentieel kader uiteen en bekijkt men de structuur en de werking van een OFP (organisme voor de financiering van pensioenen). Hierbij focust men op de reglementering ter zake, rekening houdend met de FSMA-circulaire inzake deugdelijk bestuur "corporate governance". Bijzondere aandacht gaat naar de verwachtingen van de FSMA ten aanzien van de bestuurders van IBP's, de leden van haar operationele organen en haar externe dienstverleners.

Les 1: De structuur en de werking van een OFP

In deze les worden de verschillende bestuursorganen alsook hun werking en onderlinge samenhang toegelicht: Algemene Vergadering, Raad van Bestuur, Operationele organen, Sociaal Comit es, taken en verantwoordelijkheden, rapporteringslijnen, IA, CO, AA, EC, Veiligheidsconsulent, statuten, pensioenreglement, beheersovereenkomst, financieringsplan, ...

Alexander Vandenberghen, Lydian

Les 2: Deugdelijk bestuur

Op basis van de FSMA circulaire staat men stil bij, de interne auditor, compliance officer, aangewezen actuaris, erkend commissaris, deontologische code, huishoudelijk reglement, integriteitsbeleid, uitbestedingsbeleid, rapporteringsverplichtingen, communicatie, ...

An Van Damme, Claeys & Engels

Les 3: Het prudentieel toezicht

FSMA risk-based controle, FSMA verwachtingen, continuïteitstoets, EIOPA stress testen, EIOPA common framework, ...

Ann Devos, FSMA

1.2. Module 2: Het sociaal en fiscaal juridische kader en de boekhoudkundige aspecten

Onder het sociaal juridisch kader worden de wet op de aanvullende pensioenen (WAP) alsook de wet op de aanvullende pensioenen voor zelfstandigen (WAPZ) grondig toegelicht. Verder gaan we ook in op de anti-discriminatieproblematiek alsook de verschillende FSMA circulaire's in de sociaal-juridische context.

Onder het fiscale luik ontleden we zowel de vennootschapsbelasting als de BTW-aspecten. Ook de fiscaliteit van de werkgevers- en werknemersbijdragen en de fiscale behandeling van de pensioenprestaties staan op de agenda. Daarnaast wordt ingegaan op de laatste ontwikkelingen omtrent de Wynincktaks, de Europese Financial Transaction Taks, en andere dossiers.

Onder de boekhoudkundige aspecten leren we hoe we de jaarrekeningen van een IBP moeten lezen. Het KB op de jaarrekeningen van 5 juni 2007 met de IBP eigen schema's worden uit de doeken gedaan. Vervolgens wordt er ingegaan op de verwerking van de pensioenregelingen in de boeken van de bijdragende ondernemingen en de internationale boekhoudkundige normen ter zake (IFRS/IAS, FAS), met toelichting van de recente ontwikkelingen en eventueel toekomstige wijzigingen in dit verband.

Les 1: De sociaal juridische aspecten

In deze les analyseren we begrippen zoals sociale plannen, de werknemersparticipatie, de procedures die moeten gevolgd worden bij de invoering, wijziging of opheffing van een pensioenregeling, de relaties werkgever/bijdragende onderneming/inrichter/aangeslotenen/IBP, harmonisatie arbeiders bedienden, ...

De verschillende toezeggingen worden verduidelijkt: DC-DB-CB-...

Véronique Pertry, Eubelius

Les 2: Het fiscaal kader

Het fiscaal statuut van de OFP, de fiscale behandeling van de werkgevers- en werknemersbijdragen, de opbouw van de reserves en de uitkering van de pensioenprestaties.

Koen Van Duyse, Tiberghien

Les 3: De boekhoudkundige aspecten

Het KB op de jaarrekening, de FSMA circulaire, verwerking van de pensioenverplichtingen in de IFRS rapportering, ...

Kurt Cappaen, PWC

1.3. Module 3: De financiering van een pensioenregeling, de financiële en actuariële aspecten

We starten met het toelichten van verschillende wiskundige en financiële technieken. We vetrekken van eenvoudige principes en berekeningsmethoden en bouwen zo stap voor stap verder. Nadien gaan we in op verschillende actuariële aspecten waarvan de kennis belangrijk is voor een goed begrip van de berekeningen in het kader van een pensioentoezeggingen en de bijbehorende reserves. Met de opgedane kennis worden de pensioenverplichtingen van een IBP actuariëel in kaart gebracht en de verschillende financieringsregels uiteengezet.

Les 1: Financiële wiskunde

Interest, samengestelde interest, actuele waarde, toekomstige waarde, aflossingsplan, ...

Jan Geerardyn, Conac

Les 2: Actuariële aspecten

Uitgesteld kapitaal, annuïteiten, verworven prestatie/reserve, technische provisie, premie leven/overlijden, ...

Saskia Lommelen, nExyan

Les 3: De financiering van een pensioenregeling

Vaste bijdrage plannen (DC) met of zonder rendementsgarantie, cash Balance plannen, vaste prestatie plannen (DB), de verschillende financieringsmethodes, berekening van de technische provisies/verworven reserves, de verschillende elementen in een financieringsplan, de continuïteitstoets.

Saskia Lommelen, nExyan

1.4. Module 4: Regelgevend kader, investering cyclus, Risk management en ALM

De wet verwacht dat het bestuur van het pensioenfonds ten allen tijde in controle is van mogelijke risico's. In het kader van een "risk-based" prudentieel beleid en suggereert de toezichthouder om op regelmatige basis een Asset Liability Management (ALM) studie uit te voeren. Tijdens deze les worden de verschillende concepten duidelijk uitgelegd en wordt ook de link gelegd naar het investeringsbeleid.

Les 1: Regelgevend kader en Investering cyclus

We schetsten het juridisch-reglementair kader waarbinnen het investeringsproces zich afspeelt. Zo worden de rol en bevoegdheden van de verschillende partijen bekeken alsook de toegelaten beleggingen en beperkingen, de "prudent person"-regel, de afstemming van de beleggingen op de passiva; de verklaring inzake beleggingsbeginselen; de rapportering en andere.

Verder doorlopen we de verschillende facetten van de investering cyclus: vastleggen van de objectieven, bepalen van de governance, vastleggen van het risicobudget, bepalen van de strategische asset allocatie, vastleggen van de benchmarks, structuur van de mandaten, selectie van de vermogenbeheerders, monitoring en opvolging van de investeringen.

Chris Desmet, Willis Towers Watson (TBD)

Les 2: Risk Management

Risico management in het algemeen, risicomangement binnen een pensioenfonds, risico's in de context van investeringen, verklaring van een aantal begrippen: tracking error, value at risk, marktvolatiliteit, ...

Patrick Mariën, Aon Hewitt

Les 3: ALM - Asset Liability Management

In deze les lichten we toe wat een ALM studie precies inhoudt en hoe dit kan bijdragen tot het risicobeleid aangaande de investeringen. Hierbij gaan we ook in op begrippen zoals verwacht rendement, variantie, covariantie en volatiliteit.

Kim Everaert, Everaert Actuaries

1.5. Module 5: Financiële markten en producten, delegatie van het beleggingsbeleid en performance meting

In deze module wil men de deelnemer wegwijs maken in het financiële jargon en begrippen, teneinde de verslaggeving van de beheerders beleidsmatig te kunnen begrijpen. In het de eerste les worden de aandelen (markten), obligaties (markten), thesauriemarkten en de markt van beursgenoteerd commercieel vastgoed onder de loep genomen. Elk onderdeel omvat een definitie van de activacategorie, een definitie van de respectieve benchmark, basiskennis waardering, risico-return kenmerken en een overzicht van de diverse types en categorieën van activa. Verder worden ICB's, afgeleide producten, opties, futures, swaps, vastgoed, hedge funds en andere producten nader toegelicht.

In de tweede les staan we stil bij een gehele of gedeeltelijke delegatie van de uitvoering van het beleggingsbeleid aan vermogensbeheerders. Deze les geeft een antwoord op onder meer de volgende vragen: Wat zijn de motieven en kosten/baten voor deze vorm van uitbesteding? Wat zijn de voor- en nadelen van "balanced mandates" tegenover gespecialiseerde mandaten? Voor welke elementen moet u hier aandacht hebben? Hoe zorgt u voor een goede opvolging van uw asset managers? Hoe zorgt u voor een goed uitbestedingscontract in lijn met de principes van de governance circulaire (inzake deugdelijk bestuur) van de FSMA?

In een derde les besteedt men aandacht aan de verschillende wijzen waarop de performantie van een beleggingsportefeuille kan worden gemeten en voorgesteld alsook hoe de rapporteringen van verschillende vermogensbeheerders samengevoegd en vergeleken kunnen worden.

Les 1: Inleiding tot financiële markten en producten

Toelichting bij de verschillende activaklassen: aandelen, obligaties, vastgoed en derivaten.

Mark Desmet, BNP Paribas (TBD)

Les 2: Delegatie van het beleggingsbeleid

Case studie - een verantwoordelijke van een IBP geeft toelichting bij de beleggingspolitiek van de IBP; de totstandkoming van de strategische assetallocatie; de wijziging van de allocatie; de gevolgen van dergelijke wijziging voor de IBP, de bijdragende onderneming(en) en de aangeslotenen.

Filip Declercq, Volvo Group

Les 3: Performance meting

In deze les staan we stil bij het monitoren en meten van de resultaten van de investeringen en behandelen we begrippen zoals: GIPS, afwijking benchmark, sharp ratio's, IRR, ...

Dirk Kemkers, Mercer

BIJKOMENDE VORMING

De vervolmakingslessen worden aangeboden als een reeks van mogelijke lessen. Uit deze lessen kan de deelnemer een vervolmakingspakket samenstellen dat beantwoordt aan zijn individuele kennis behoeften. De betreffende lessen beslaan elk 2 uren en zullen georganiseerd worden van zodra er voldoende vraag is (vanaf 10 deelnemers). Indien de cursus slechts in één enkele taal wordt georganiseerd wordt de documentatie bezorgd in de beide landstalen.

Hierbij een overzicht van de verschillend vervolmakingslessen:

1.6. Sectoren

In deze les worden een aantal specifieke aspecten voor sectoren toegelicht waaronder ook het specifiek juridisch kader. Tijdens deze les wordt ook bekeken welke samenwerkingsverbanden er vandaag reeds bestaan voor bedrijven, bedrijfspensioenfondsen, paritaire comités, sectorale pensioenfondsen.

1.7. Sigedis en DB2P

Pensioeninstellingen en inrichters/werkgevers werken actief mee aan de databank aanvullende pensioenen (DB2P). Tijdens deze les wordt bekeken welke gegevensstromen georganiseerd worden tussen de werkgever, de inrichter en de pensioeninstelling.

1.8. Veiligheidsvoorschriften

In deze les wordt ingegaan op de veiligheidsvoorschriften die de samenwerking met Sigedis met zich meebrengt.

1.9. Pan-Europese Pensioenfondsen

In deze les worden een aantal specifieke aspecten voor pan-Europese pensioenfondsen toegelicht.

1.10. FAS/IFRS

In deze les worden de internationale audit normen in het kader van pensioentoezeggingen uiteengezet.

1.11. ISAE3402

In deze les gaan we in op de verschillende audit normen die bestaan voor externe dienstverleners (SAS70, ISAE 3402, ISO 9002, etc) en belichten we kort de belangrijkste voordelen en aandachtspunten.

1.12. Pensioenfonds of groepsverzekering ?

De Belgische wetgeving verplicht de werkgever/inrichter om de pensioentoezegging te externaliseren. Tijdens deze les lichten we toe hoe de werkgever/inrichter dit kan organiseren en welke de karakteristieken zijn van beide opties.

1.13. Life cycle

Onderzoek wijst aan dat een individu zich om verschillende redenen niet geroepen voelt om investeringskeuzes te maken. Het aanbieden van een life cycle als standaard optie kan dit verhelpen. In deze les lichten we toe hoe dit juist in zijn werk gaat en wat de mogelijkheden zijn.

1.14. Actief/Passief beheer

De toegevoegde waarde van actief beheer wordt meer en meer in vraag gesteld. In deze les staan we stil bij de voor- en nadelen van actief/passief beheer en wordt nagegaan wanneer actief beheer aangewezen is.

1.15. SRI – Social Responsible Investments

Mede door toedoen van de nieuwe richtlijn voor instellingen voor bedrijfspensioenvoorzieningen, de zogenaamde IORP II, is er meer aandacht om milieu, sociale en governance factoren mee te nemen in de beleggingsbeslissingen. In deze les wordt een kader geschetst over hoe dit op een verantwoorde wijze kan gebeuren.

1.16. Economische cyclus – monetair beleid

Tijdens deze les wordt ingegaan op het monetair beleid en de impact op de Belgische pensioeninstellingen.

1.17. Portefeuille management – Principes en praktijken

Deze les onderzoekt de vraag hoe een IBP haar beleggingsportefeuille dient samen te stellen en welke elementen de IBP hierbij in overweging moet nemen. De strategische assetallocatie wordt aldus onderzocht, met speciale aandacht voor de interacties met de aard en duurtijd van verplichtingen ten aanzien van de aangeslotenen (ALM), de bijdragende ondernemingen (cash-flow profiel van de bijdragende onderneming, IAS 19, enz.) en diverse andere externe factoren.

1.18. Investeringsfondsen en stakeholders

In deze les wordt dieper ingegaan in het praktische day-to-day verloop van de investeringen door de vermogensbeheerder en de aandachtspunten die hieruit voortvloeien.

Hierin wordt de rol van de verschillende tussenpartijen bekeken (brokers, central clearing party, custodian, etc), alsook kort ingegaan op de objectieven en de werking van enkele bijzondere marktpartijen (bv. market makers).

Vervolgens wordt ingegaan op de impact van zowel bestaande regelgeving (UCIT V, AIFM, MIFID, FCD, etc.) alsook nieuwe regelgeving (Shareholders Directive, EMIR, ...) op het investeringsproces.

1.19. IORP II en EU regelgeving

Het merendeel van de huidige Belgische wetgeving vindt zijn oorsprong in Europese richtlijnen en aanverwanten. In deze les geven we een overzicht van de IORP II richtlijn die tegen januari 2019 zal moeten omgezet zijn in Belgische wetgeving. Verder geven we ook een kort overzicht van andere belangrijke Europese richtlijnen met mogelijks een directe impact op de werking van Belgische pensioenfondsen.

1.20. Portefeuille/Asset management –Actuele trends in Portefeuille / Asset Management

Tijdens deze les wordt ingegaan op de recente trends in het portefeuille en/of asset management. De kandidaat deelnemer kan zelf de topics aanbrengen waarrond een les zal georganiseerd worden van zodra er voldoende deelnemers zich aanmelden.

1.21. Andere topics

Aarzel niet mogelijke andere topics aan te reiken. Hierrond kan een les georganiseerd worden van zodra er voldoende deelnemers zich aanmelden.

**PRACHTISCHE
MODALITEITEN**

DATUM

Nederlandstalige opleiding

Module 1: 16/10/2018

Module 2: 23/10/2018

Module 3: 06/11/2018

Module 4: 13/11/2018

Module 5: 20/11/2018

Franstalige opleiding

Vanaf maart 2019

ADRES

BluePoint Building

Reyerslaan 80 – 1030 Brussel

UURROOSTER

De tijdschema's zijn zodanig opgesteld dat het mogelijk is om zowel kennis en ervaringen uit te wisselen alsook een netwerk uit te bouwen. Elke module heeft 3 lessen van 2 uur, verspreid over een dag.

10:00 - 12:00	Les 1
12: 00 - 13:00	Lunch Cafeteria van Bluepoint (gratis voucher – waarde 7,50€)
13:00 – 15:00	Les 2
15:00 – 15:15	Pauze
15h15 – 17h15	Les 3

VOORWAARDEN

Er is geen speciale kennis of vooropleiding vereist voor de basismodules. Voor de vervolmakingslessen is het echter raadzaam om voorafgaandelijk de basisopleiding te volgen.

STUDIEGELD

Basisopleiding (5 modules)	1 580€
Per module basisopleiding (3 lessen van 2 uren)	400€
Per vervolmakingsles (2u)	150€

ACCREDITATIES

Accreditaties IABE, balies en BIBF.

Na actieve deelname aan de BPA opleiding zal PensioPlus een bewijs van aanwezigheid aanleveren.

Aan het einde van de basisopleiding (na de 5 modules) wordt een examen georganiseerd. Deelname aan het **examen** is optioneel; indien u dit echter met succes volbrengt ontvangt u een getuigschrift.

INSCHRIJVINGEN

Via de website www.pensioplus.be

INFO

PensioPlus

info@PensioPlus.be

02 706 85 48